

”Kuopion Isänmaallinen Seura.

Tehtäväkseni seuran minulle suoman 1500 mk suuruisen stipendin mukaisesti olin saanut kuukauden esinekeruutyön pääasiallisesti Sonkajärven ja Vieremän pitäjistä. Käytettävissä olevan ajan jaoin näiden kahden pitäjän kesken tasan, joten kummankin osalle tuli puoli kuukautta. Koska kuitenkin pitäjät ovat verraten laajoja, niin keruu-aika tyhjentävää työn suorittamista varten oli näin ollen liian vähäinen.

Keruutyön aloitin 19 p:nä heinäkuuta Sonkajärvellä ja päätin allekirjoittamispäivänä Vieremällä. Seutuun tutustuminen tapahtui pääasiassa kartan avulla ja ystävällisiä neuvoja vanhimpien asutuspaikkojen suhteen sain seurakuntien kirkkoherroilta ja varsinkin Sonkajärvellä heras-tuomari Paavo Ruotsalaiselta.

Tällä tavoin saatuani välttämättömät esitiedot kiertelin molemmissa pitäjissä joko jalan tai pyörällä ja joko yhden tai useamman päivän matkoina.

Saamani esineet kuljetin joko itse tai pyysin kermankuljettajien tuomaan Sonkajärvellä Rutakon ja Vieremällä kirkonkylän meijerille. Joskus tapahtui, etteivät luvatut esineet tulleetkaan perille.

Tulos keräyksestäni ei suinkaan ollut runsas. Viime vuosikymmenien kuumeinen eteenpäinmeno on hävitettävästi vaikuttanut vanhan kulttuurimme välikappaleihin. Varsinkin uudesti rakentaminen on ollut tuhoisa vanhoille työkaluille ja muinaisesineille, ja nuorempi polvi taas ei ole omannut juuri minkäänlaista pieteettiä niitä esineitä kohtaan, jotka ovat aikoinaan olleet välttämättömät heidän isiensä jokapäiväisessä työssä.

Tästä esineiden niukkuudesta taas johtui vähänkin vanhemman ja harvinaisemman esineen yliarviointi, joten talteen tuli otettua monia toisarvoisia museotavaroita, joita joko entuudestaan on tai jotka suinkaan eivät ole oleellisia vallinneelle työtavalle. Vieremällä koetin jo noudattaa suurempaa varovaisuutta esineiden ottamisessa, mutta siitä huolimatta tuli joko talonväen mieliksi tai vain jotain saadakseni otettua yhtä ja toista joutavaa.

Sateinen sää oli, melkeinpä voi sanoa, alituisena kiusana. Monasti taloon tultua täytyi riisuutua ja panna omat vaatteet uunin lähelle kuivamaan ja pyytää siksi ajaksi talosta jotain tilalle.

Mitä tulee suutarin ja nahkurin välineiden keräilyyn, onnistuin siinäkin vain osittain. On tässä yhteydessä huomattava, että sydänmailla suutarien ja muidenkin käsitöiden harrastajien välinevarasto on mahdollisimman pieni. Taikavälineitä taas on kiertävän ja alati siirtyvän verrattain vaikea saada käsiinsä, se edellyttää jo pitempiaikaista seudulla oleskelua ja lähempää suhdetta paikallisiin henkilöihin. Tämän ohella tulkoon myös mainituksi, että Vieremällä Tikanniemen kansakoululla on museon alku ja samoin Sonkajärvellä opettaja Tuovinen on koonnut jonkin verran Jyrkän kansakoululle muinaisesineitä.

Lopuksi pyydän kiittää Kuopion Isänmaallista Seuraa siitä, että allekirjoittanut sai tilaisuuden esinekeräilyyn, työhön, jonka arvon ymmärtää sitä paremmin, mitä enemmän sen parissa on. Toisena henkilökohtaisena etuna tahtoisin mainita vielä, että tutustuminen heimomme pohjoisimpien alueiden asuttajien nykyiseen elämään ja välillisesti myös entiseen lisäsi uskoa siihen, että heimomme on tulevaisuudessakin suorittava isänmaallisen, asuttaja- ja raivaajakutsuksensa.

Vieremällä 18.VIII.1933

Niilo Hannikainen.”